



**АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ  
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**

*Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.*

*Изх. № 314/07.11.2022 г.*

**ДО  
Г-Н МАРТИН ДИМИТРОВ,  
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА  
ПО ИКОНОМИЧЕСКА  
ПОЛИТИКА И ИНОВАЦИИ ПРИ  
48-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

**Относно:** Становище на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) по Законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, № 48-254-01-22, внесен от Ивайло Николаев Мирчев и група народни представители на 20.10.2022 г., изпратен за становище с Ваш № КИП-48-253-01-10 на 02.11.2022 г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДИМИТРОВ,**

Асоциацията на индустриалния капитал в България в качеството си на национално представителна работодателска организация излага следните съображения във връзка с Законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, № 48-254-01-22, внесен от Ивайло Николаев Мирчев и група народни представители на 20.10.2022 г.

Законопроектът предвижда електропреносните и електроразпределителните дружества да получават компенсация в размер на не по-малко от 50 на сто от разходите, произтичащи от ангажиментите им за присъединяване на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, пропорционално на присъединените мощности по видове технологии за предходните три месеца, като разходите за компенсиране са за сметка на Фонд „Сигурност на електроенергийната система“.

В мотивите към Законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, № 48-254-01-22, внесен от Ивайло Николаев Мирчев и група народни представители на 20.10.2022 г., изрично се заявява, че „делта на предложението ни е да намалим разходите на инвеститорите минимум с 50% и чрез КЕВР да се упражни контрол върху обосноваването на необходимостта от модернизация на мрежите предписвана от дружествата по време на целия процес на присъединяване“.

Асоциацията на индустриалния капитал в България по принцип подкрепя развиването на алтернативната и зелена енергетика в страната. Едновременно с това се налага да се отбележи, че търсеният път за решаване на проблемите около „зелената“ енергетика, начертан в предложението за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, не е дообмислен и в крайна сметка не е правилен.

Безспорно инвеститорите ще бъдат доволни ако бъдат компенсирани с „не по-малко от 50 на сто от разходите, произтичащи от ангажиментите им за присъединяване на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници“. Едновременно с това обаче компенсирането на инвеститорите ще става за сметка на Фонд „Сигурност на енергийната система“ (ФСЕС), което означава, че автоматично ще бъдат намалени възможностите за компенсиране на всички останали индустрии, заради изключително високите цени на електрическата енергия за промишлени нужди.

Получава се така, че инвеститорите в производството на „зелена“ енергия ще бъдат компенсирани, но останалите производителни индустрии ще трябва да плащат по-скъпата електроенергия. Съществува реална опасност Фонд „Сигурност на енергийната система“ да се превърне във Фонд „Сигурност за производителите на зелена енергия“, който едновременно с това да бъде Фонд „Несигурност на всички производствени индустрии“.

Все пак трябва да имаме предвид, че инвестициите за присъединяване и за развитие на мрежата се изплащат от таксите за ползване на мрежата и от инвеститорите във ВЕИ, броят на които в **относителен план** и без предлаганите стимули е един от най-високите в Европа.

Отделен въпрос е, че и електроразпределителните дружества би трябвало да преразгледат политиката и практиките си по отношение на присъединяването на нови източници. Смятаме, че има дори и административни резерви за улесняването на включването в електропреносната мрежа на производители на електроенергия от ВЕИ.

„Зелената“ енергетика несъмнено трябва да се развива, но смятаме, че първоначално трябва да бъдат решени нейни проблеми. Основен проблем на фотоволтаичните, вятърните и други електроцентрали, базиращи се на възобновяеми енергийни източници, е това, че те не създават така наречения „базов товар“. В България и сега има включени в паралел в енергийната система на страната твърде голям брой производители на електроенергия, които не могат да използват пълния си капацитет, защото Електроенергийният системен оператор (ЕСО) постоянно разпорежда изключването на едни или други от тях, тъй като производството на електроенергия систематично надвишава потреблението ѝ.

При това положение е много по-важен въпросът за възможните технически решения за съхраняване на произведената електроенергия от ВЕИ при надвишаване на потреблението, отколкото включването на нови мощности на база на възобновяеми източници. Такива решения са възможни – те са анализирани и коментирани включително и в становището на Икономическия и социален съвет на Република България по въпроса за Европейския зелен пакт (Европейската зелена сделка) и

предизвикателства пред страната ни<sup>1</sup>. Подобни решения за съхраняване на електроенергия могат да бъдат осъществявани примерно на база на производство на водород и по-нататъшното му използване (включително и във водородни ТЕЦ) и на база на производството на амоняк и с други решения.

Тук е мястото да се напомни, че единственото съоръжение у нас, което в момента може да осигури съхраняване на произведена електроенергия – ПАВЕЦ „Чаира“ аварира и не може да изпълнява функциите си пълноценно. Ние бихме апелирали към народните представители да упражнят ефективен контрол върху обстоятелствата около аварията и последвалия ремонт на ПАВЕЦ „Чаира“, като по този начин спомогнат за по-скорошното връщане в експлоатация на тази важна единица от енергийната ни система.

Чак след решаването на посочените по-горе въпроси, въпросът за екстензивното разширяване на производството на енергия от ВЕИ в България би станал наистина достоен за внимание и би могъл да се върне в дневния ред на обществото, изпълнителната и законодателната власт, но не и преди това.

**В заключение, във връзка с изложеното по-горе, Асоциацията на индустриалния капитал в България заявява, че НЕ ПОДКРЕПЯ Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, № 48-254-01-22, внесен от Ивайло Николаев Мирчев и група народни представители на 20.10.2022 г., изпратен ни за мнение с Ваш № КИП-48-253-01-10 на 02.11.2022 г.**

Смятаме такова предложение в настоящия момент за ненавременен и нецелесъобразен. Смятаме, че за устойчивото развитие на производството на електроенергия от ВЕИ са необходими други подходи и технически решения, които сме изложили по-горе.

Едновременно с това оставаме на разположение за всякакви дискусии, които да са от полза за развитието на алтернативната енергетика у нас и за намаляването на въглеродния отпечатък на енергийния отрасъл като цяло.

**С УВАЖЕНИЕ,**

**ВАСИЛ ВЕЛЕВ  
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА  
УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА  
АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ  
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**

---

<sup>1</sup> ИСС, Становище на тема: „Европейският зелен пакт – икономически, социални и екологични предизвикателства и възможни решения за България“; разработено от Комисията по труд, доходи, жизнено равнище и индустриални отношения, Комисията по социална политика и Комисията по икономическа политика на ИСС; Докладчици: Васил Велев – член на ИСС от група 1 – работодатели и Пламен Димитров – член на ИСС от група 2 – синдикати. Становището е прието на пленарна сесия на ИСС на 15 юни 2020 година, <https://esc.bg/wp-content/uploads/2021/01/opinion-esc-3-66-2020-bg-2.pdf>